

2023- yil yanvar oyi uchun
dastlabki ma'lumot

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi:
(76) 225-65-74

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o‘shishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko‘proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo‘ladi.

Surxondaryo viloyatida bu borada so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag‘batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta‘minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, **2023-** yil yanvar oyida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **19 573,9 ming AQSH** dollariga yetdi va **2022-** yilning yanvar oyiga nisbatan **13 649,4 ming AQSH** dollariga yoki **41,1 %** ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar, ming AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralari qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi **11 410,2** ming AQSH dollariga (**41,1 %** ga kamaydi) va import hajmi **8 163,7** ming AQSH dollariga (**7,7 %** ga kamaydi). Hisobot davrida **3 246,5** ming AQSH dollari qiymatida aktiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2023- yil yanvar, ming AQSH dollari)

<p>Pokiston</p> <p>TSA – 5 287,9</p> <p>Eksport: 3 113,3 Import: 2 174,6</p> <p> 27,0 %</p>	<p>XXR</p> <p>TSA – 4 745,4</p> <p>Eksport: 2 936,6 Import: 1 808,8</p> <p> 24,2 %</p>	<p>Turkiya</p> <p>TSA – 2 530,8</p> <p>Eksport: 1 472,0 Import: 1 058,8</p> <p> 12,9 %</p>	<p>Rossiya</p> <p>TSA – 1 945,1</p> <p>Eksport: 1 400,1 Import: 545,0</p> <p> 9,9 %</p>	<p>Niderlandiya</p> <p>TSA – 874,0</p> <p>Eksport: 0,1 Import: 873,9</p> <p> 5,2 %</p>
<p>Qozog‘iston</p> <p>TSA – 795,9</p> <p>Eksport: 178,1 Import: 617,8</p> <p> 4,1 %</p>	<p>Eron</p> <p>TSA – 685,7</p> <p>Eksport: 555,4 Import: 130,4</p> <p> 3,5 %</p>	<p>Afg‘oniston</p> <p>TSA – 605,4</p> <p>Eksport: 562,5 Import: 42,9</p> <p> 3,1 %</p>	<p>Tojikiston</p> <p>TSA – 540,8</p> <p>Eksport: 460,6 Import: 80,2</p> <p> 2,8 %</p>	<p>Litva</p> <p>TSA – 211,8</p> <p>Eksport: 0,0 Import: 211,8</p> <p> 1,1 %</p>

Surxondaryo viloyati jahonning **32** mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Pokistonda (**27,0 %**), XXRda (**24,2 %**), Turkiyada (**12,9 %**), Rossiyada (**9,9 %**), Niderlandiyada (**4,5 %**), Qozog‘istonda (**4,1 %**), Eronda (**3,5 %**) va Afg‘onistonda (**3,1 %**) qayd etilgan.

Shuningdek, qo‘shni davlatlar bilan o‘zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni iqtisodiy-ijtimoiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko‘rish mumkin.

Xususan, Tojikiston, Turkmaniston, Qirg‘iz Respublikasi va Qozog‘iston kabi qo‘shni davlatlar bilan TSAda so‘nggi yillarda katta o‘zgarishlar kuzatilyapti.

TASHQI SAVDO PROFITSITI BO‘LGAN 14 TA DAVLAT

(2023- yil yanvar, ming AQSH dollari)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo‘yicha **20** ta yirik hamkor-davlatlar orasidan uchta davlatda ijobiy tashqi savdo balansi kuzatilgan. Xususan, XXR, Pokiston, Rossiya, Afg‘oniston, Eron, Turkiya, Tojikiston, Ozarbayjon, Qirg‘iz Respublikasi, Iroq, BAA, Armaniston, Polsha va Turkmaniston davlatlari shular jumlasidandir. Qolgan **6** ta davlatlar bilan manfiy tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar, ming AQSH dollari)

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Pokiston	1 137,6	6 507,1	5 287,9
 Eksport	680,6	3 762,3	3 113,3
Import	457,0	2 744,7	2 174,6
XXR	14 409,0	9 395,3	4 745,4
 Eksport	6 168,6	8 309,3	2 936,6
Import	8 240,4	1 086,0	1 808,8
Turkiya	1 592,7	4 733,1	2 530,8
 Eksport	418,3	2 474,2	1 472,0
Import	1 174,4	2 258,9	1 058,8
Rossiya	4 728,6	2 485,5	1 945,1
 Eksport	1 438,2	2 255,9	1 400,1
Import	3 290,4	229,6	545,0
Niderlandiya	0,01	0,2	874,0
 Eksport	-	-	0,1
Import	0,01	0,2	873,9
Qozog'iston	2 117,1	4 046,1	795,9
 Eksport	717,9	3 341,5	178,1
Import	1 399,3	704,6	617,8
Eron	396,4	653,4	685,7
 Eksport	-	546,4	555,4
Import	396,4	107,0	130,4
Afg'oniston	1 179,4	2 413,0	605,4
 Eksport	1 177,4	2 309,6	562,5
Import	2,0	103,5	42,9
Tojikiston	672,0	378,7	540,8
 Eksport	105,6	309,3	460,6
Import	566,5	69,4	80,2
Litva	31,9	75,6	211,8
 Eksport	-	-	-
Import	31,9	75,6	211,8

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
 Hindiston	14,6	582,2	210,7
<i>Eksport</i>	-	177,9	-
<i>Import</i>	14,6	404,3	210,7
 Turkmaniston	62,9	269,5	201,3
<i>Eksport</i>	0,3	88,2	101,3
<i>Import</i>	62,7	181,4	100,1
 Chexiya	7,3	0,6	183,1
<i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	7,3	0,6	183,1
 Qirg'iz Respublikasi	181,1	302,8	119,0
<i>Eksport</i>	-	103,1	110,9
<i>Import</i>	181,1	199,7	8,1
 Germaniya	3 517,4	114,6	115,5
<i>Eksport</i>	-	44,2	42,5
<i>Import</i>	3 517,4	70,4	73,0
 Ozarbayjon	22,9	189,7	110,8
<i>Eksport</i>	22,9	189,7	110,8
<i>Import</i>	-	-	-
 Iroq	-	74,3	100,6
<i>Eksport</i>	-	74,3	100,6
<i>Import</i>	-	-	-
 BAA	-	147,4	83,3
<i>Eksport</i>	-	147,4	81,4
<i>Import</i>	-	-	1,9
 Armaniston	-	-	76,6
<i>Eksport</i>	-	-	76,6
<i>Import</i>	-	-	-
 Polsha	81,7	72,7	31,3
<i>Eksport</i>	30,3	0,1	31,3
<i>Import</i>	51,4	72,6	-

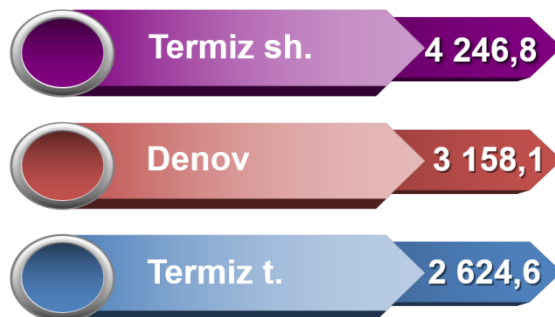

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

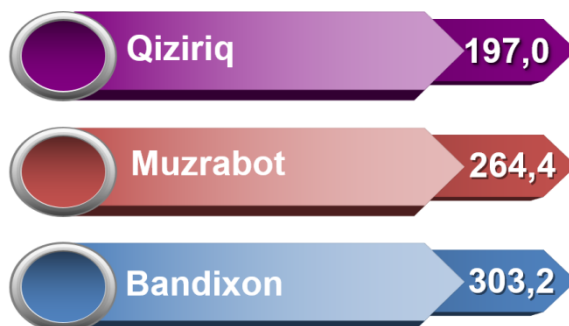
(2023- yil yanvar)*

	Hajm ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	19 573,9	58,9	100
Termiz sh.	4 246,8	105,4	21,7
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	515,5	65,5	2,6
Angor	966,3	34,1	4,9
Bandixon	303,2	106,2	1,5
Boysun	570,2	131,0	2,9
Muzrabot	264,4	17,5	1,4
Denov	3158,1	90,8	16,1
Jarqo'rg'on	881,3	46,1	4,5
Qumqo'rg'on	602,3	60,5	3,1
Qiziriq	197,0	38,3	1,0
Sariosiyo	1286,4	30,6	6,6
Termiz t.	2624,6	53,3	13,4
Uzun	1711,2	71,4	8,7
Sherobod	737,2	19,5	3,8
Sho'rchi	982,0	91,1	5,0

Eng yuqori hajm, ming AQSH dollari

Eng quyi hajm, ming AQSH dollari

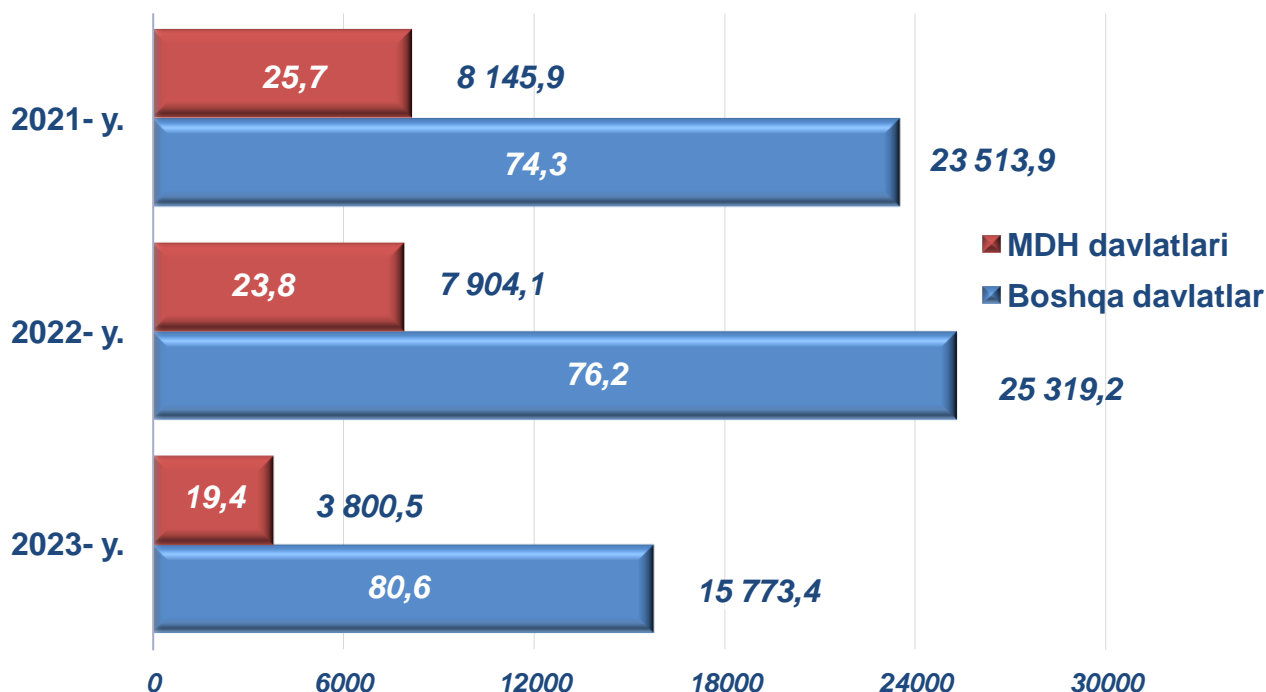

Surxondaryo viloyatida tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Termiz shahri **21,7 %** ulush bilan **4 246,8** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Qiziriq tumanida **1,0 %** ulush bilan **197** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar oyida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **19,4** % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022- yilning mos davriga nisbatan **4,4** % ga kamayib, so'ngi uch yilda eng past ko'rsatkichni qayd etdi.

Surxondaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2023- yilning yanvar oyida 2022- yilning mos davriga nisbatan **4,4** % ga ko'paydi va jami TSA'dagi ulushi **80,6** % ni tashkil etdi.

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2023- yil yanvar holatiga ko'ra, **3 800,5** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport **2 449,3** ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import **1 351,2** ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar, ming AQSH dollari)

Rossiya

TSA – 1 945,1
Eksport – 1 400,1
Import – 545,0

Qozog'iston

TSA – 795,9
Eksport – 178,1
Import – 617,8

Tojikiston

TSA – 540,8
Eksport – 460,6
Import – 80,2

Turkmaniston

TSA – 201,3
Eksport – 101,3
Import – 100,1

Qirg'iz Respublikasi

TSA – 119,0
Eksport – 110,9
Import – 8,1

Ozərbayjon

TSA – 110,8
Eksport – 110,8
Import – 0,0

Armaniston

TSA – 76,6
Eksport – 76,6
Import – 0,0

Belarus

TSA – 10,9
Eksport – 10,9
Import – 0,0

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (**51,2 %**), Qozog'iston (**20,9 %**) hamda Tojikiston (**14,2 %**) davlatlari bilan qayd etildi.

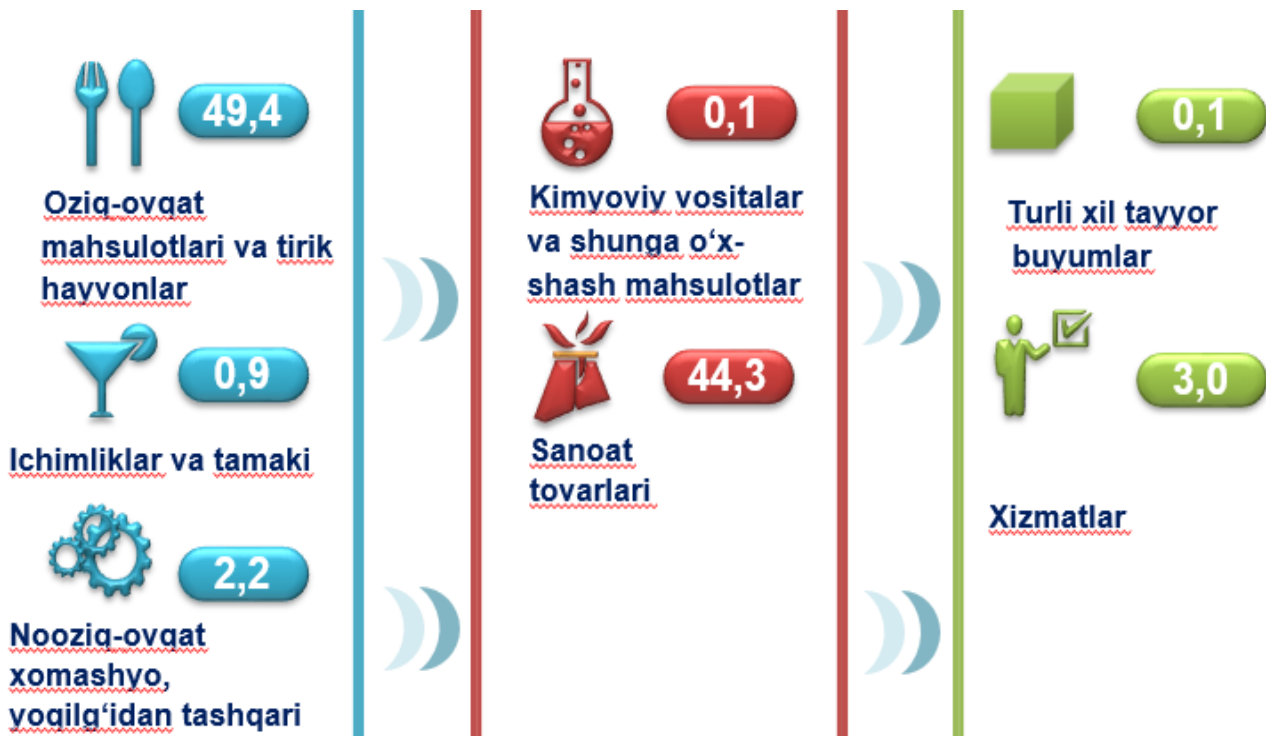
SURXONDARYO VILOYATINING EKSPORTI

Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida Surxondaryo viloyatida eksportyorlar soni **75** taga yetdi va ular tomonidan **11 410,2** ming AQSH dollari qiymatidagi (2022- yilning mos davriga nisbatan **53,2 %** ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilindi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2023- yil yanvar, ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasini (**keyingi o'rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinlarda – XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni **XSST** bo'yicha kodlashtirish, **TIF TN** va **XSST** o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O‘zgarish sur‘ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami eksport	24 374,2	11 410,2	2,2 p.	46,8	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	10 307,2	5 632,2	4,2 p.	54,6	42,3	49,4
Ichimliklar va tamaki	-	102,1	-	-	-	0,9
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	1 726,5	249,8	4,7 p.	14,5	7,1	2,2
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	70,0	-	-	-	0,3	-
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	6,4	8,1	27,9	127,9	-	0,1
Sanoat tovarlari	11 894,1	5 060,2	165,5	42,5	48,8	44,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	1,1	3,4	2,9	3,0 p.	-	-
Turli xil tayyor buyumlar	111,2	9,0	17,6	8,0	0,4	0,1
Xizmatlar	257,7	345,4	3,3 p.	134,1	1,1	3,0

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **97,0 %** ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**49,4 %**), sanoat tovarlari (**44,3 %**) va turli xil tayyor buyumlar (**2,2 %**) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	5 599,2	59,0
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	33,0	18,2
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	102,1	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	171,1	16,3
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari	36,0	10,3
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo (ko'mir,neft va qimmat baho toshlardan tashqari)	28,5	28,5
Xayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	14,1	6,2
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Bo'yoqlar, taninlar va bo'yoqlar	8,1	159,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	1,0	192,3
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashina va uskunalar, boshqa nomga ega bo'lmagan va boshqa nomdagi mashinalar qismlari.	2,4	9,7 m.

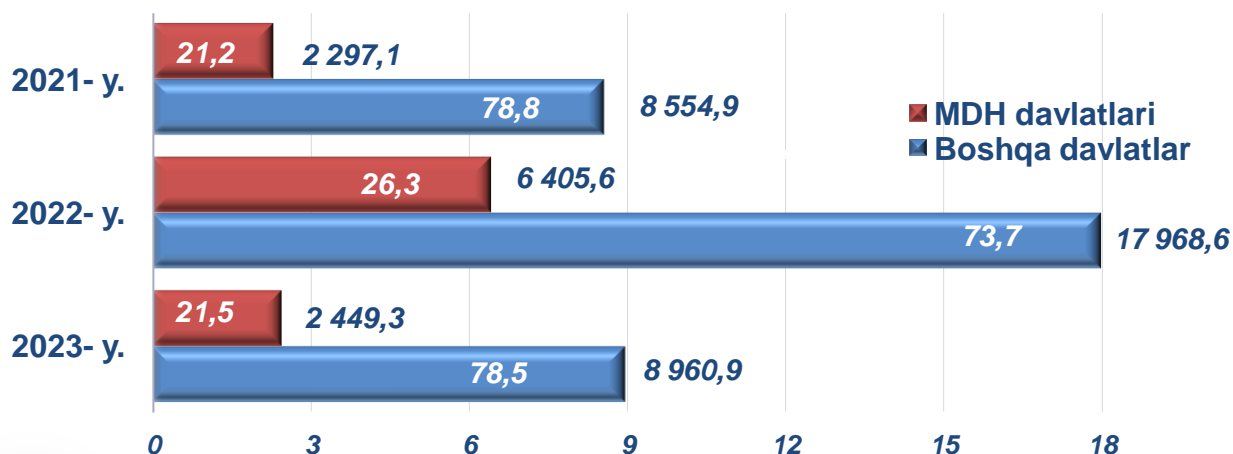
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022-yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	4 965,2	41,9
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tafsiflanmagan	75,3	5,9 m.
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	9,2	2,8 m.
Metaldan tayyorlangan buyumlar boshqa joyda tafsiflanmagan	7,5	-
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	3,0	10,4
Xizmatlar		
Transport xizmatlari	141,4	163,6
Moliyaviy xizmatlar	90,8	2,2 m.
Sayohat	77,5	64,7
Boshqa biznes xizmatlari	35,8	3,3 m.
Turli xil tayyor buyumlar		
Poyabzal	8,2	78,0
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	0,8	0,7

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2023- yilning yanvar oyida MDH mamlakatlariga **2 449,3** ming AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportning **21,5** % ini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar oyida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz, Pokiston, XXR, Turkiya, Rossiya, Afg'oniston, Eron va Tojikiston kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy Eksportdagi ulushi **92,0** % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI *(yanvar, yillar kesimida)*

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Pokiston	3 762,3	3 113,3	5,5 m.	82,8	2	1
XXR	8 309,3	2 936,6	134,7	35,3	1	2
Turkiya	2 474,2	1 472,0	5,9 m.	59,5	4	3
Rossiya	2 255,9	1 400,1	156,9	62,1	6	4
Afg'oniston	2 309,6	562,5	196,2	24,4	5	5
Eron	546,4	555,4	-	101,6	7	6
Tojikiston	309,3	460,6	2,9 m.	148,9	8	7
Qozog'iston	3 341,5	178,1	4,7 m.	5,3	3	8
Qirg'iz Respublikasi	103,1	110,9	-	107,6	12	9
Ozarbayjon	189,7	110,8	8,3 m.	58,4	9	10
Turkmaniston	88,2	101,3	308,1 m.	114,9	13	11
Iroq	74,3	100,6	-	135,4	14	12
BAA	147,4	81,4	-	55,3	11	13
Armaniston	-	76,6	-	-	-	14
Germaniya	44,2	42,5	-	96,2	18	15
Polsha	0,02	31,3	0,1	1843,5 m.	21	16
Belarus	44,9	10,9	3,7 m.	24,2	17	17
AQSH	2,2	0,5	3,1	21,8	20	18
Latviya	-	0,1	-	-	-	19
Niderlandiya	-	0,1	-	-	-	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2023- yil yanvar)*

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	11 410,2	46,8	100
Termiz sh.	616	105,9	5,4
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	99,6	57,1	0,9
Angor	855,3	30,2	7,5
Bandixon	303,2	197,3	2,7
Boysun	418,2	96,1	3,7
Muzrabot	233,3	16,9	2,0
Denov	1 386,5	49,3	12,2
Jarqo'rg'on	849,9	52,7	7,4
Qumqo'rg'on	543	58,3	4,8
Qiziriq	161,2	-	1,4
Sariosiyo	382,1	9,7	3,3
Termiz t.	2 021,6	55	17,7
Uzun	1 374,3	62,1	12,0
Sherobod	737,2	22,3	6,5
Sho'rchi	901,3	3,5 m.	7,9

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Viloyatimiz eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Termiz tumani **17,7 %** bilan **2 021,6** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Oltinsoy **0,9 %** bilan **99,6** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2023- yil yanvar oyida **4 276,0** tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **70,2 %** ga yoki **10 077,1** tonnaga kamaydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (**53,9 %**), Eron (**9,7 %**), XXR (**9,1 %**), Afg'oniston (**8,2 %**) hamda Rossiya (**7,6 %**) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2023- yil yanvar oyida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan **5 717,2** ming AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **52,2 %** ga kamaydi va jami eksportdagi ulushi **50,1 %** ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2023- yil yanvar, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2023- yil yanvar)

Davlatlar	tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
 Pokiston	1 252,3	3 084,3	53,9
 Eron	513,5	555,4	9,7
 XXR	560,7	520,7	9,1
 Afg'oniston	668,1	467,4	8,2
 Rossiya	381,8	434,4	7,6
 Turkiya	92,0	124,5	2,2
 Iroq	114,0	100,6	1,8
 Turkmaniston	68,9	95,1	1,7
 BAA	89,7	81,4	1,4
 Qozog'iston	265,3	57,7	1,0
 Tojikiston	130,0	52,0	0,9
 Ozarbayjon	40,5	43,2	0,8
 Germaniya	16,3	42,5	0,7
 Polsha	46,0	31,3	0,5
 Qirg'iz Respublikasi	22,0	15,9	0,3
 Belarus	15,0	10,8	0,2

* qiymat ifodasidan

2023- yil yanvar oyida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta Pokistonga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **53,9** % i).

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So'nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo'shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O'zbekiston uchun muhim soha bo'lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo'shilishini ta'minlaydi.

To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2023- yil yanvar oyi yakuni bo'yicha **5 002,0** ming AQSH dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **43,8** % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan **41,1** % ga kamaydi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida ip kalava (**80,2** %), tayyor to'qimachilik mahsulotlari (**39,5** %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan **369** turdagi to'qimachilik mahsulotlari dunyoning **35** ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar, ming AQSH dollari)

		2022- yil	2023- yil	
Jami:		12 193,0	5002,0	
	Paxtadan yigirilgan ip	10 610,6	4 012,4	
	Paxtadan gazlamalar	1 238,9	572,2	
	Ipak va ipak mahsulotlari	223,4	299,9	
	Gilamlar	118,1	161,7	
	Boshqa to'qimachilik mahsulotlari	120,1	36,7	

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar, ming AQSH dollari)

		2022- yil	2023- yil	O‘shish sur‘ati, % da
	XXR	8 309,0	2 415,9	29,1
	Turkiya	2 357,1	1 339,1	56,8
	Rossiya	1 238,9	789,0	63,7
	Tojikiston	-	299,9	-
	Qirg‘iz Respublikasi	99,2	80,8	81,5
	Armaniston	-	76,6	-
	Afg‘oniston	4,9	0,8	15,3
	BAA	86,1	-	-
	Pokiston	81,8	-	-

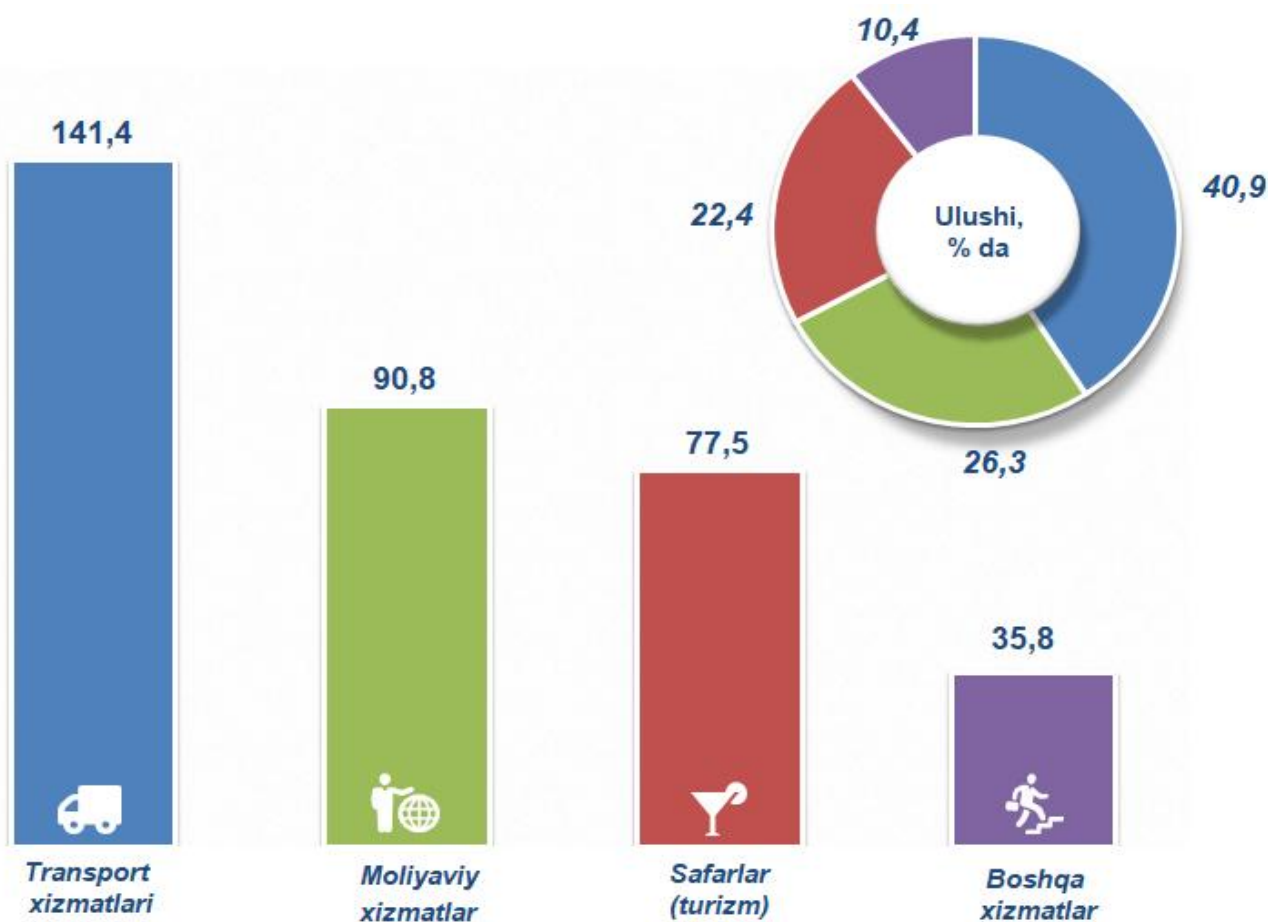
To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi XXR (**48,3** % – **2 415,9** ming AQSH dollari) va Turkiya (**26,8** % – **1 339,1** ming AQSH dollari) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy yetilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI

(2023- yil yanvar, ulushi, % da)

Xizmatlar eksporti hajmi **345,4** ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining **3,0** % ini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **34,0** % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport (**40,9** %), moliyaviy (**26,3** %), safarlar (turizm) (**22,4** %) va boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (**10,4** %) hissasiga to'g'ri kelgan.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI

2023- yilning yanvar oyida import hajmi **8 163,7** ming AQSH dollarini va 2022- yilning mos davriga nisbatan **92,3 %** ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (**53,9 %**), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**34,6 %**), hamda sanoat tovarlari (**13,4 %**) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI

(2023- yil yanvar, ulushi, % da)

34,6

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar

0,1

Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'i-dan tashqari

1,2

Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar

2,9

Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar

5,8

Sanoat tovarlari

53,9

Mashinalar va transport asbob-uskunalari

1,1

Turli xil tayyor buyumlar

0,4

Xizmatlar

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2023- yilning yanvar oyida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan **715,6** ming AQSH dollariga kamaydi va **8 133,5** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **30,2** ming AQSH dollariga yetdi.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI *(yanvar, yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis- batan. % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami import	8 849,0	8 163,7	42,5	92,3	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	3 955,9	2 826,9	2,7 m.	71,5	44,7	34,6
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	6,2	8,8	2,8	141,9	0,1	0,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	173,2	100,1	95,6	57,8	1,9	1,2
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	488,6	233,3	2,1 m.	47,8	5,5	2,9
Sanoat tovarlari	538,7	476,3	9,9	88,4	6,1	5,8
Mashinalar va transport asbob- uskunalari	3 652,0	4 400,6	29,8	120,5	41,3	53,9
Turli xil tayyor buyumlar	34,4	87,5	3,3	2,5 m.	0,4	1,1
Xizmatlar	-	30,2	-	-	-	0,4

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	2 437,5	75,1
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	250,5	63,4
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	109,2	78,2
Turli xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlari	29,6	-
Noziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	8,8	-
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	100,1	57,8
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	182,7	70,8
Birlamchi bo'lmagan plastmassalar	50,3	37,8 m.
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga	0,3	3,0
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	53,9	2,6 m.
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	18,9	5,4 m.
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	14,0	-
Yo'l aksessuarlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	0,3	3,5
Poyabzal	0,2	59,5
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga oxshash tikilgan mebel	0,1	6,7

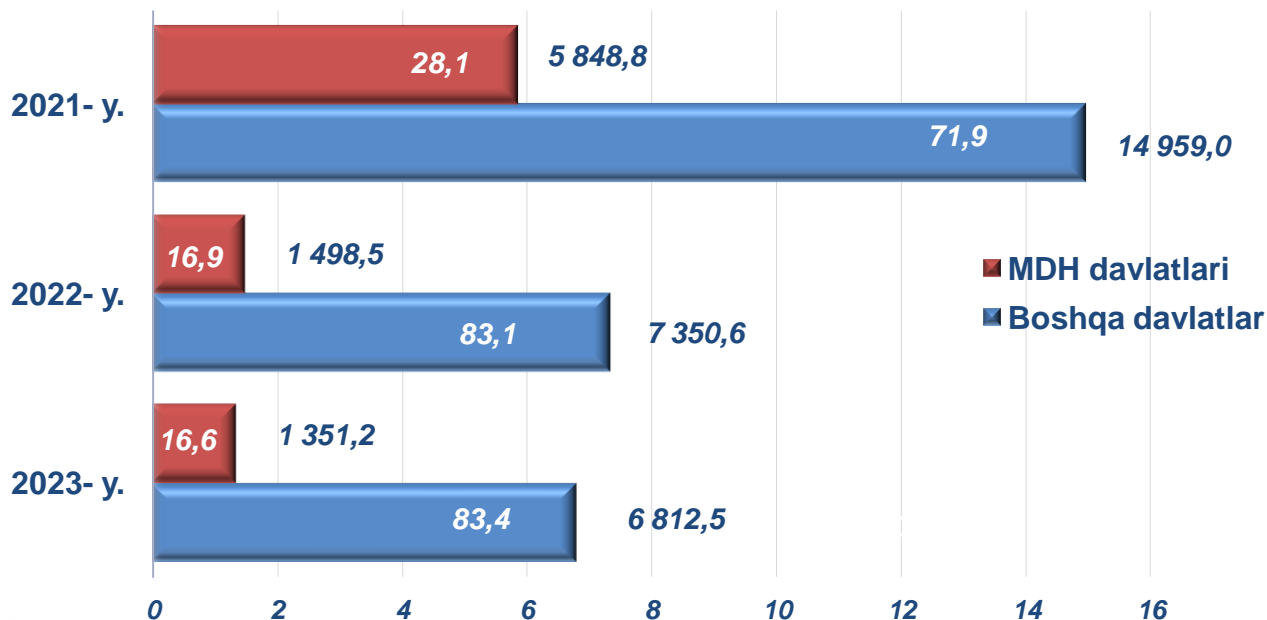
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	335,1	2,2 m.
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	80,2	82,3
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	30,3	66,3
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	18,8	39,7
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	6,6	3,3
Rangli metallar	5,3	313,3 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	3 316,7	150,0
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	428,7	158,0
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	417,0	41,6
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	221,1	7,7 m.
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	16,7	12,6
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni takrorlash uchun asboblari va uskunalar	0,3	-

2023- yil yanvar natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi **16,6 %** ni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **0,3 %** ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar oyida viloyatimiz **23** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Pokiston, XXR, Turkiya, Niderlandiya, Qozog'iston, Rossiya va Litva) jami importning **3/4** qismini tashkil etdi.

RESPUBLIKA IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Pokiston	2 744,7	2 174,6	6,0 p.	79,2	1	1
XXR	1 086,0	1 808,8	13,2	166,6	3	2
Turkiy	2 258,9	1 058,8	192,3	46,9	2	3
Niderlandiya	0,2	873,9	32,2 m.	5428,0 m.	33	4
Qozog'iston	704,6	617,8	50,4	87,7	4	5
Rossiya	229,6	545,0	7,0	2,4 m.	6	6
Litva	75,6	211,8	2,4 m.	2,8 m.	14	7
Hindiston	404,3	210,7	27,8 m.	52,1	5	8
Chexiya	0,6	183,1	8,7	287,8 m.	28	9
Eron	107,0	130,4	27,0	121,8	12	10
Turkmaniston	181,4	100,1	2,9 m.	55,2	8	11
Tojikiston	69,4	80,2	12,2	115,6	17	12
Germaniya	70,4	73,0	2,0	103,7	16	13
Afg'oniston	103,5	42,9	50,7 m.	41,4	13	14
Ekvador	163,7	25,8	-	15,8	9	15
Italiya	10,9	12,7	2,2	116,0	21	16
Qirg'iz Respublikasi	199,7	8,1	110,2	4,1	7	17
Avstriya	-	3,4	-	-	-	18
BAA	-	1,9	-	-	-	19
Shveysariya	6,0	0,5	20,6	7,9	22	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2023- yil yanvar)

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	8 163,7	92,3	100
Termiz sh.	3 630,8	105,3	44,5
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	415,9	67,9	5,1
Angor	111,0	-	1,4
Bandixon	-	-	-
Boysun	152,0	-	1,9
Muzrabot	31,1	24,5	0,4
Denov	1 771,6	2,7 m.	21,7
Jarqo'rg'on	31,3	10,6	0,4
Qumqo'rg'on	59,2	92,1	0,7
Qiziriq	35,8	7,0	0,4
Sariosiyo	904,3	359,9	11,1
Termiz t.	603,0	48,1	7,4
Uzun	336,9	182,2	4,1
Sherobod	-	-	-
Sho'rchi	80,7	9,8	1,0

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Termiz sh. 3 630,8

Denov 1 771,6

Sariosiyo 904,3

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Muzrabot 31,1

Jarqo'rg'on 31,4

Qiziriq 35,8

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Termiz shahri **44,5 %** bilan **3 630,8** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa **0,4 %** bilan, Qiziriq **35,8** ming AQSH dollarini, Jarqo'rg'on **31,4** ming AQSH dollarini, Muzrabot **31,1** ming AQSH dollarini tashkil etdi.